

In mei leggen alle vogels een ei

Spreekwoorden en gezegden worden al eeuwen gebruikt om ervaringen en morele opvattingen te delen en in leven te houden. Sommige zijn al ontstaan in de klassieke oudheid en worden nog steeds dagelijks toegepast. Carpe diem, ofwel 'pluk de dag', wordt gebruikt in meerdere Europese talen en is bedoeld om te benadrukken hoe mooi, maar vergankelijk het leven is.

Tekst: Rick van Hout - dierenarts Rundvee - adVee Dierenartsen • Beeld: Twan Wiermans

Van alle beroepen is de melkveehouder waarschijnlijk de grootgebruiker van spreekwoorden en gezegdes, vooral als het om de voederwinning gaat. Moet er wel of niet berekend worden? 'Avondrood, mooi weer aan boord. Morgenrood, water in de sloot', en 'Als er bellen op de plassen drijven, zullen we nog langer regen krijgen'. En op de vraag of er een strenge winter op komt is: 'Zijn er in januari mollen, dan laat de winter met zich sullen.'

Een ander voorbeeld van een gezegde dat vaak van toepassing is op het boerenef is 'In mei leggen alle vogels een ei'. Op een paar vogelsoorten na klopt dit wel aardig. Het is schitterend om te zien hoe de volwassen

dieren driftig met wormen, muggen, en ook ruwvoer op en neer naar hun nestjes vliegen. Hier schuilt echter wel een addertje onder het gras. Een overvloed aan vogels in en rondom de stallen kan risico's met zich meebrengen voor de gezondheidsstatus van het koppel melkvee.

Salmonella

Veel melkveebedrijven zijn bekend met salmonella-achtige verschijnselen. Kalveren of koeien die kortstondig hoge koorts en/of diarree hebben, koeien met plotse productiedaling, of koeien die verwerpen. Kalveren kunnen daarnaast ook gewrichtsontsteking en longontsteking ontwikkelen. Aangezien de verschijnselen ook

bij andere ziekteverwekkers kunnen passen, is de diagnose hiermee nog niet zeker. Ongeveer één op de twintig melkveebedrijven in onze regio heeft daadwerkelijk te maken (gehad) met salmonella-infecties. Het gaat dan voornamelijk om Salmonella Dublin en Salmonella Thymimurium. Beide types zijn zoönotisch en kunnen salmonellose veroorzaken bij de mens.

Als een rund eenmaal een infectie met salmonella heeft doorgemaakt, blijft het dier vaak drager van de bacterie. Bij stress kan de bacterie weer gaan overgroeien en worden verspreid naar andere koeien of jongvee. Aangezien een moment van stress bij melkvee nooit helemaal voorkomen kan worden, is het

van belang om te vermijden dat je de bacterie op jouw bedrijf introduceert. Het weghouden van ongedierte en vogels speelt een rol in de aanpak van dergelijke problemen.

Het is bekend dat bijvoorbeeld duiven salmonella bij zich kunnen dragen, kunnen vermeerderen, en kunnen uitscheiden. Als duiven de kans krijgen om zich te goed te doen aan het ruwvoer, hetzij aan het voerhek of bij de kuil, dan kan hiermee salmonella op het bedrijf geïntroduceerd worden als de koeien het besmette voer opnemen.

Ook kunnen andere vogels zoals mussen, spreuwen, kauwen en kraaien salmonella op het bedrijf binnenbrengen of binnen houden door met hun pootjes doorheen het ruwvoer te lopen. Zij pikken de bacterie op als ze door besmette mest lopen op de roosters, maar ook op een vers bemest perceel. Persoonlijk heb ik nog nooit een spreuw de poten zien wassen of overschoentjes zien aantrekken bij het betreden van een voergang.

Ook al zijn de vogelpootjes en de duivenstrontjes klein. De boodschap is dat het

wenselijk is om te voorkomen dat vogels in grote getale door het voer lopen, in de stal zelf, of bij de opslag.

Botulisme

Gelukkig zijn uitbraken van botulisme in onze regio zeldzaam. Een uitbraak gaat in de meeste gevallen gepaard met hoge sterfte van koeien. Een dier dat flink besmet is, is vaak ten dode opgeschreven. Geïnfekteerde koeien krijgen verlamingsverschijnselen en het lijkt qua beeld op kalfziekte of kopziekte. Uiteindelijk treedt verlamming van de ademhalingspijpen op en sterven besmette dieren.

We kennen botulisme, veroorzaakt door infectie met de bacterie Clostridium botulinum, voornamelijk van watervogels. Deze dieren krijgen verlamingsverschijnselen waarbij de voorste helft van het lichaam het eerst getroffen wordt. In het geval van eenden en ganzen betekent dit dat ze hun nekspieren niet meer kunnen aansturen en de kop steeds verder zakt totdat die onder water

hangt en de dieren een verdrinkingsdood sterven. De kadavers van deze vogels zijn dé perfectie kweekbodem voor C. botulinum waardoor er in korte tijd veel botulismebacteriën in het water terecht komen. Dieren die dit drinken krijgen zelf ook de infectie waardoor er massale sterfte van vogels optreedt in dat gebied. Vogels die nog sterk genoeg zijn om te vliegen sterven elders en kunnen daar weer een nieuwe bron van besmetting worden.

Recente uitbraken op melkveebedrijven in onze regio zijn veelal te linken aan dode, rottende vogels in drinkwaterbassins of waterbakken. C. botulinum kan alleen groeien onder zuurstofarme omstandigheden. Probeer daarom het drinkwater af te schermen voor vogels en waar nodig de waterbassins goed te beluchten.

Het luchtlevens is een lust voor het oog, maar ook een mogelijk risico voor de gezondheid van het melkvee. Probeer samen met je dierenarts uit te vogelen welke aanpak het beste past bij jouw bedrijf. Een gewaarschuwd mens telt voor twee! •

ADVERTENTIES

Specialist in dak- en gevelsystemen

Advies bij uw duurzaamheidsproject? Van uw asbest af of start u een nieuwbouwproject? Middendorp Montage adviseert u graag en neemt het traject van A tot Z voor u uit handen.

- ✓ Renovatie
- ✓ Nieuwbouw
- ✓ Sandwichpanelen
- ✓ Golfplaten
- ✓ Asbestsanering
- ✓ Zonnepanelen

Bel ons voor een vrijblijvende offerte op 0342 - 44 20 08.
Of kijk op de website: www.middendorpmontage.nl/offerte